

Gör upp med marknadstänkandet inom vården

Söndagen den 4 september demonstrerade sjuksköterskor, undersköterskor och läkare på mängder av orter i Sverige med budskapet En annan vård är möjlig. Orsaken till den djupa kris svensk vård i hamnat i är i grunden högerpolitikens nedskärningar och marknadsanpassning, skriver Karin Rågsjö, Catarina Wahlgren och Britt-Marie Bardon.

Söndagen den 4 september demonstrerade sjuksköterskor, undersköterskor och läkare på mängder av orter i Sverige med budskapet En annan vård är möjlig.

Deras kamp handlar om rimliga arbetsvillkor och de gör det för allas vår rätt till en värdig och bra vård när vi behöver den. När någon av oss söker vård ska vi inte behöva oroa oss för om vårdpersonalen kommer att ha tid med oss, om vi kommer få rätt vård eller om vi gick till en bra eller dålig vårdcentral. När vi behöver en operation ska vi veta att vi kommer att få den i tid så att vårt tillstånd inte förvärras. Ingen ska behöva skickas hem på grund av personalbrist. Vi ska kunna lita på att vi får den hjälp vi behöver, när vi behöver den.

Orsaken till den djupa kris svensk vård i hamnat i är i grunden högerpolitikens nedskärningar och marknadsanpassning. Konsekvensen av marknadstänkandet är att vårdbolagens behov blivit viktigare än patienternas.

Borgarnas honnørsord valfrihet syftar främst på företagets frihet att etablera sig var som helst, inte på medborgarnas behov av en nära vård. Det ser vi till exempel i Hallstavik. Vilken valfrihet har Moderaternas vårdval givit invånarna i Hallstavik? De sjukaste patienterna, eller de som inte bor i Stockholms centrum, trycks undan till förmån för de friskaste personerna bosatta i innerstan, eftersom de senare är lättare att tjäna pengar på.

Vinstdrivande företag drivs inte utifrån ansvaret att utgå från behoven. Vårdens främsta resurs – personalen – tvingas lägga allt för mycket energi på lönsamhetskalkyler istället för att göra sitt jobb: hjälpa oss.

Därför kan man i dag inte vara säker på att man får den vård man behöver. Därför stängs avdelningar, därför ökar köerna, därför är det brist på vårdplatser och avhopp av erfaren personal till bemanningsbolag, eller bort från vården helt och hållet.

Några grundläggande krav framfördes vid alla Vårdupprorets demonstrationer den 4 september. Det handlar bland annat om en hållbar arbetsmiljö för alla inom vården, mer tid för återhämtning vid natt- och skiftarbete, och att stängda vårdplatser öppnas.

Att resurser saknas för detta beror på ett ansvarslost sätt att hantera våra gemensamma pengar genom de kostnadsdrivande vårdvalen som politiken inte har någon kontroll över samt dyr hyrpersonal och stora vinstuttag. Trots att ekonomiska uppföljningar visar detta tydligt vill Stockholmsalliansen gå vidare med fler vårdval och privatisering av ett helt akutsjukhus.

Vänsterpartiet stöttar självklart Vårdupprorets krav. Vi har tillsammans med regeringen drivit igenom flera viktiga reformer som kommer att underlätta arbetet i vården, framförallt tio miljarder till välfärden som kan leda till fler arbetskamrater på avdelningarna.

Men för att åter skapa en värdig vård där alla kan få rätt hjälp, krävs att vi gemensamt gör upp med marknadstänkandet och att den stora majoritet av svenskarna som säger nej till vinster i välfärden verkligen blir lyssnade på. I stället för konkurrens måste vi skapa samarbete kring medborgarnas behov av vård och omsorg. Tiohundraarbetet är ett bra startskott på detta.

Karin Rågsjö, V, vårdpolitisk talesperson

Catarina Wahlgren, V, Norrtälje

Britt-Marie Bardon, V, Norrtälje